

- 511 Behçet Kemal Çağlar's *Kur'ân-ı Kerim'den İlhamlar* (*Inspirations from the Holy Qur'ân*): A Kemalist's Personal, Poetic Response to the Qur'ân
Leyla Ozgur Alhassen
- 537 'Abd al-Rahmân al-Jâmî (d. 898/1492) on the Eternity of the World
Ulrich Rudolph
- 549 Hızır Pasha Hanged Us: Commemorating Martyrdom in Alevi Tradition
Mark Soileau
- 572 Two Friars Who Went Among the Muslims and the Realms of their Memory: Francis of Assisi and Anselm Turmeda/'Abdullâh al-Tarjumân
Jason Welle O.F.M.

BOOK REVIEWS

- 593 Evangelizing Lebanon Baptists, Missions, and the Question of Cultures
Mahmoud Ayoub
- 595 Hospitality in Islam: Welcoming in God's Name
Minlib Dallh
- 596 Islamic Education in Britain: New Pluralist Paradigms
J. Mark Halstead
- 599 Medina in Birmingham, Najaf in Brent: Inside British Islam
Asma Mustafa
- 601 The Canonization of Islamic Law: A Social and Intellectual History
Feryal Salem
- 604 Gods in America: Religious Pluralism in the United States
Andrew Christopher Smith

The Role of the 'Ulamâ' in the Thoughts of 'Abd al-Fattâh Abū Ghudda

Emad Hamdeh
Embry Riddle University

Ebu Ghalib Abdal Fettah
012008

0319

EMADE HAMDEHİN
BUNDAKİ EN DOKÜMAN

12 Ocak 2019

Despite his influence and contribution to scholarship in the modern Muslim world, the life and works of 'Abd al-Fattâh Abū Ghudda are underrepresented in Western academic literature. This article is a first initiative at a broader assessment and contextualization of Abū Ghudda's life and thoughts. I present a picture of a scholar who sought to represent traditional Islam in its most unpopular moments. In particular, I examine Abū Ghudda's prevailing thoughts and opinions concerning "proper" scholarship and demonstrate how the role of the 'ulamâ' in the thoughts of Abū Ghudda is primarily a continuation of a scholarly tradition rather than starting anew. I analyze Abū Ghudda's understanding of the role of the 'ulamâ' in light of his disagreements with his strongest detractor, the Salafî Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānî.

Whoever says, "The previous 'ulamâ' were men just like we are men" is mistaken and ignorant of who they were. -'Abd al-Fattâh Abū Ghudda

Introduction

One scarcely encounters a book on the science of ḥadīth without coming across the name of 'Abd al-Fattâh Abū Ghudda (d. 1997). Abū Ghudda was one of the most prolific ḥadīth scholars of the twentieth century. He considered the role of the 'ulamâ' to be essential in understanding and interpreting Islam. His works impacted many scholars during their formative years who would also propagate an understanding of Islam in which the 'ulamâ' play a decisive role.¹ This article will shed light on the life and works of 'Abd al-Fattâh Abū Ghudda and his perception of the role of the 'ulamâ'.

Abū Ghudda's Life

On February 16, 1997, the Muslim world went into mourning with news of the death of one its most respected scholars, 'Abd al-Fattâh Abū Ghudda. His passing was widely

¹ His most famous students include Muḥammad 'Awwāma, Muḥammad b. 'Abd Allāh Āl Rashīd, Salmān al-'Awda, and others.

050004

EBÛ GUDDE, Abdülfettâh

MUHAMMET BEYLER, XX. Asır Halep muhaddisleri ve Abdülfettâh Ebû Gudde'nin hadisçiliği, Selçuk Üniversitesi, Doktora, 2008

Ebu Gudda Abdülfettâh 14519. no. 90
ABU GHUDDAH ('Abd al-Fattâh)
al-MUHĀSIBĪ (Hārith ibn Asad)

رسالة المسترشدين

Risālat al-mustarshidīn. [A mystical treatise. Edited and annotated by 'Abd al-Fattāh Abu Ghuddah.]

pp. 104.

Maktab al-Maṭbū'at al-Islāmīyah: Aleppo, 1964.

Ebu Gudda
Abdülfeṭṭāh
Muhāsibī

8

1995

أبو غدة ، عبدالفتاح / قيمة الزمن عن العلماء . - طه ،
مزيدة ومعلقة . - حلب : مكتب المطبوعات الإسلامية ،
١٤١٠ هـ ، ١٥٧ ص .

أراد المؤلف بكتابه هذا أن يعرف بقيمة الزمن .. هذه
النعمة العظيمة التي هي ميدان الحياة ، في محيط العلم وأهله ،
وكيف يمكن أن تأتي بالعجائب المدهشات إذا أحسن المرء
الاستفادة منها ، ونظم حياته وأوقاته بنظام ، ويعدّ عن
الوقوع في الفضول في الكلام والطعام والمجالس والاجتماعات
واللقاءات .. فتكون له أوفر الآثار الزاكيات ، وأطيب الحسنات
الباقيات .

ورد في ص ٣٩ أن الفتح بن خاقان كان يحمل الكتاب في كُفّه أو
في خُفّه ، فإذا قام من بين يدي المتوكل للبول أو الصلاة أخرج الكتاب
فنظر فيه وهو يمشي ، حتى يبلغ الموضع الذي يريد ، ثم يصنع مثل ذلك
في رجوعه ، إلى أن يأخذ مجلسه . فإذا أراد المتوكل القيام لحاجة
أخرج الكتاب من كُفّه أو خُفّه ، وقراه في مجلس المتوكل إلى حين
عوده .

ويقول الوزير الصالح يحيى بن هبيرة :

والوقت أنفس ما عُنيت بحفظه وأراه أسهل ما عليك يضيع ا

Abdulfettah Ebu Gudde ile Sünnet ve Hadis Üzerine Bir Söyleşi

An Interview with Abdulfattah Abu Gudda on Sunna and Hadith

Dr.Mehmet GÖRMEZ

M.Görmez: Efendim sünnet ve hadis üzerine gerçekleştireceğimiz söyleşiyi dört kısma ayırarak sormak istiyorum.

Birinci grup sorularımız Usul-i Hadis ile ilgili olacak.

İkincisi, Hz.Peygamber'in hadislerini anlama ve yorumlama çevresinde olacak.

Üçüncüsü, Hadis ilmi ile ilgili problemler konusunda olacak.

Dördüncü grup sorularımız ise çağdaş hadis çalışmaları ve bu çalışmaların seviye itibariyle değerlendirilmesi konusunda olacak.

Hemen ilk sorumu sormak istiyorum: Zât-ı âlinizin de bildiği gibi, hadisçilerimiz sahih hadis ile zayıf ve uydurma hadisleri ayırmak için birtakım şart ve kaideler vazetmişlerdir. Bugün bunlara ilaveten yeni şartlara ve kaidelere ihtiyaç var mıdır? Şayet cevabınız olumlu olacaksa, üzerinde durmamız gereken bu yeni şartlar ve kaideler konusundaki görüşleriniz nelerdir?

E.GUDDER: Hadisçilerimiz sözünü ettiğiniz şartları ve kaideleri hem sahih hadisleri belirlemek hem de her hadisin gerçek konumunu ortaya koymak için vazettiler. Zira sahih hadis amel etmeyi zorunlu kılar. Zayıf hadisler sadece sevap ve fazâil gibi konularda amel edilebilir. Daha çok, terğib ve terhib amacıyla kullanılır. Fakat bağlayıcı şer'î hükümlere gelince, ki bunlar da farz, vacip ve mükked sünnetlerdir, bunlar sadece sahih hadislere dayanabilirler. Bana göre, hadisçiler bu ilmi tamamlamışlardır. İmam Nesefî'nin el-Hilâfiyât adlı kitabında belirttiği gibi, üç çeşit ilim vardır.

1. Olgunlaşmış ve pişmiş ilimler
2. Olgunlaşmış ancak pişmemiş ilimler
3. Hem olgunlaşmamış hem de pişmemiş ilimler.

Bana göre Usul-i Hadis, birinci kısım ilimlere girer. Gerçek anlamda hem olgunlaşmış hem de pişmiştir. Nitekim bu sahada yapılan araştırma ve incelemelerin çokluğu da bunu gösterir. İbn Hacer, Sehâvî, Irâkî gibi Muteahhir âlimler de ayrıca bu ilmin hakkını vermişlerdir.

Tabi, usulun kendisi ile ilgili değil de, bazı cüz'î ve fer'î meseleleri hakkında birtakım şeyler söylemek mümkündür. Kısaca bu sorunuzun cevabı olarak diyorum ki, Usul-i Hadis ilminin asıl ve prensipleri, kemal dere-

cede olmasa da, kemale yakın derecede belirlenmiştir. Bunlara yeni esas ve kaideler ilave etmek gibi bir ihtiyacımız yoktur. Zayıf bilgime göre bu böyledir.

Hatta, hadis usûlünün kural ve kaideleri alınıp tarih ilmine tatbik edilmiştir. Beyrut Amerikan Üniversitesinde Esed Rustum adlı Hristiyan bir tarihçi, İbnus-Salâh'ın Mukaddimesini "Tarih ilminin Kuralları" başlığı altında yeniden yayınlamıştır.

M.Görmez: Allah rahmet eylesin, yakında vefat eden Muhammed Gazâli, eski hadisçilerimizin belirledikleri prensipleri kabul etmekle birlikte, bunlara yeni yorumlar getirdi. Mesela, ravinin raviye muhalefeti manasındaki şazlığı, hadis metninin akılla, Kur'anla, tarihi gerçekliklerle çelişmesi olarak yeniden tanımladı. İlet konusunu da yine isnad alanından metin alanına çekti. Bu konudaki fikrinizi alabilir miyiz?

E.GUDDER: Ustaz Gazâli, âlim, fâzıl, ihlaslı büyük bir davet adamı idi. Ancak, birçok konuda, Mısırlıların kendi ifadesiyle Mahhahi (akılcı) davranmıştır. Herşeyi akıldan konuşmuştur. Oysa, hadis ilmi, akıl ilmi değil, nakil ilmidir.

Dile getirdiği bazı hususlar gerçekten problem teşkil eden hususlardır. Ancak daha önceki âlimler bu problemleri araştırdılar ve daha sahih bir yöntemle bunları aştılar. Gazali'ye göre bu tür zorlanmalar gerek yok, o, hadisi açıklayamadığı zaman hemen şaz damgasını vuruyor. Bu tavrını oldukça gevşek buluyorum. Çağdaş âlimlerimiz, kendisini çok seviyor ve takdir ediyor olmalarına rağmen onun bu tavrını kabul etmemişlerdir. Bu yönüyle Şeyh Gazâli ile Şeyh Yusuf Karadavi'yi mukayese ettiğimiz zaman, Karadavi'nin daha ihtiyatlı davrandığını, ve daha sağlam esaslara dayandığını söyleyebilirim. Zira Gazâlinin araladığı kapıyı açtığımız zaman, Usul-i Hadis ilmini ilga ederiz. Herşeyden önce hadis ilmi nakli bir ilimdir. Akılcılığı esas almak doğru olmaz. Bütün ravileri sika olan bir hadis bizlere nakledilince onu hemen anlayamayabiliriz. Bu, hadisi anlamamızı sağlayacak asıl karinenin Hz.Peygamberden nakledilmemesinden kaynaklanabilir. Bir söz, bağlamından koparılmaya anlaşılamaz. Malikilerin Mukaddime (öncüller) veya Bisâta (sözün söylendiği ortam) dediği şeye yer verilmemiş olabilir. Ancak her anlaşılmayı reddetmek doğru değildir.

الشَّذْرَاءُ الْقَوَارِعُ

فِي

إِخْتَارِ سَيِّدِي الشَّيْخِ عَبْدِ الْفَتَّاحِ

(أَبُو عَمْرٍو)

رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	70176
Tas. No:	2973 MEM.Ş

بقلم
محمد سعيد مَرْجُو

دار الإمام الترمذي
1998

II. 5. 1940

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

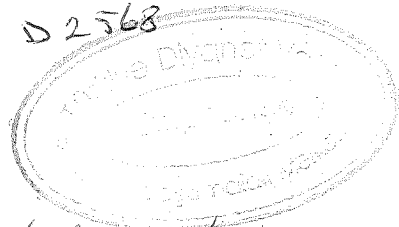
MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA İZLENİLMELİDİR

07 MAYI 2002

farklı yer ve zamanlarda nasıl istifade edileceği konusunda kullanılacak materyallerden sadece biri olduğu sonucu ulaşmaktadır. Tarihsel unsurların dikkate alınması ve tesbiti anlamayı kolaylaştıracaktır. Ancak özel olarak hadis ilmini dikkate aldığımızda anlamının iki farklı işlevinin bulunduğu dikkatlerden uzak tutulmamalıdır. Bunlardan biri, metnin kabulünü imkân dahiline sokması; diğeri ise metnin farklı tarihselliklerde orijinal işlevini yeniden üstlenmesidir. Hadislere yönelik tenkitler karşısında birincisini sık sık kullanan İslâm âlimleri, ikinci alanla ilgili kayda değer bir çalışma ortaya koyamamışlardır. Bu haliyle hadis metni, geçmişteki varlığı kabul edilen ancak bugün için söyleyebileceği sözü olmayan arkeolojik bir bulgu olarak varlığını sürdürebilir. Oysa ki İslâm mesajının evrenselliği, ona varlık kazandıran metinlerin yeniden okunması ve yorumlanmasıyla mümkün olabilecektir. Araştırmacının ifadeyle söz konusu çalışmayı bu bağlamda atılan mütevazı bir adım olarak görmek, ama bu alanda yapılması gereken çok şeyin olduğunu da bilmek gerekir.

Doç. Dr. Yavuz ÜNAL

OMÜ İlahiyat Fakültesi, SAMSUN

Hadis Tetkikleri Dergisi, cilt 7, Sayı 1, 2003 İstanbul

Abdulfettâh Ebû Gudde

(9 Şevval 1417/17 Şubat 1997)

Hiz. Peygamber'in, Allah'ın kılıcı (seyfullâh) lakabını verdiği Hâlid b. Velid'in soyundan gelen Abdulfettâh Ebû Gudde, 1917 (hicrî 1336) yılında Receb ayının ortalarında, o zaman bir Osmanlı vilâyeti olan Halep'te (Halep 1918'e kadar Osmanlı idaresinde kaldı) dünyaya geldi. Halep eşrafından olan babası, çok Kur'an okuyan, ilme ve âlimlere karşı büyük muhabbeti olan, mütedeyyin, orta halli bir tüccardı.

Ebû Gudde ilk öğrenimine sekiz yaşında, şehrin ancak gelir düzeyi yüksek ailelerine mensup çocukların gidebildiği özel bir okulda başladı. Daha sonra bir süre sadece yazı dersi veren bir okula devam etti. Henüz on yaşında iken okuma-yazması ve diksiyonundaki kabiliyeti ile dikkat çekmiş, mahallenin ileri gelenlerinin katıldığı haftalık akşam sohbetlerinde takip edilen Vâkudî'nin *Târîhu Futûhi's-Şâm* vb. kitapları okuması için özellikle çağırılır olmuştu.

İlk öğretimden sonra dedesinin talebi üzerine, babası onu önce zenaat öğrenmesi için bir dokuma tezgâhına, ardından da ticarete tecrübe kazanması için tüccar dostlarından birinin yanına gönderdi. Böylece dokumacılık yanında ticaret bilgi ve becerisi elde eden Ebû Gudde, on altı yaşına geldiğinde sermaye ortağıyla kurdukları bir dükkânı tek başına çalıştırır hale gelmişti.

Ticarî hayattaki başarısına rağmen kalbi ilim aşkı ile dolu olan Ebû Gudde, on dokuz yaşına geldiğinde Hüsreviyye Medresesi'ne girdi. 1936-1942 yılları arasında burada okudu ve mezun olduktan sonra Mısır'a giderek Ezher Üniversitesi İslâm Hukuku Fakültesi'ne (Külliyetü's-Şeria) başladı. 1948'de buradan 'âlimiyye' diploması alarak mezun oldu. Ardından aynı üniversitenin Arap Dili Fakültesi'nde (Külliyetü'l-lugati'l-Arabiyye) öğretim metotları üzerinde iki yıl ihtisas yaparak 1950'de pedagoji diploması aldı. Mısır'da okuduğu sırada babasının vefat etmesi üzerine maddî sıkıntıya düşen Ebû Gudde, tahsilini çok zor şartlarda tamamlayarak memleketi Halep'e döndü.

İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, sayı 6, Konya 2005. 0.2533

MARDEKİ KUTUPHANASI
SONRA ÇALIŞAN

22 KASIM 2006

II. Edisyon

- Mısırlı İslam Tarihçisi ve Hukukçusu Muhammed Hudarî Bek (1837-1927):
Hayatı, Eserleri ve Fikhî Görüşleri.....167-178
Prof. Dr. Ferhat KOCA
- Son Devir Osmanlı Hukukçusu Küçük Ali Haydar Efendi (1853-1935):
Hayatı, İlmî Faaliyetleri ve Eserleri179-188
Doç. Dr. H. Mehmet GÜNAY
- Muhammed Bahîr el-Mutrî'î (1854-1935): Hayatı Ve İlmî Kişiliği.....189-204
Dr. Ali İhsan PALA
- Şam Fakihî Ahmed ez-Zerkâ' (1869-1938).....205-210
Necmettin KIZILKAYA
- Elmalılı M. Hamdi Yazır'ın (1878-1942) İlmî Kişiliği Ve
Fikhî İlmindeki Yerine Bir Bakış211-232
Y. Doç. Dr. Menderes GÜRKAN
- Son Dönem İslam Hukukçularından: İzmirli İsmail Hakkı (1868-1946).....233-268
Yahya MACİT
- Modernleşme Sürecinde "Fıkıhın ve Fıkıh Usûlü'nün İhyâsı"
Söylemine Karşı Bir Duruş: İzmirli İsmail Hakkı (1868-1946)269-296
Kerime CESUR
- Zor Zamanda Yapılabileceklerin En İyisini Yapan Bir İslam Alimi:
Ahmed Hamdi Akseki (1887-1951).....297-312
Doç. Dr. Abdullah KAHRAMAN
- Muhammed Zâhid el-Kevserî (1863-1952)
Hayatı, Eserleri ve Fikhî Görüşleri).....313-330
Dr. Mehmet Ali YARGI
- Abdulkadir Üdeh (1907-1954)
-Hayatı Eserleri ve İslam Hukukuna Katkısı-.....331-336
Y. Doç. Dr. Haluk SONGUR
- İdealist Bir İslam Hukukçusu: Abdülvehhab Hallâf (1888-1956)337-346
Doç. Dr. Abdullah KAHRAMAN
- Şemseddin Günaltay'ın (1883-1961) İctihada İlişkin Görüşleri Üzerine
Bir Değerlendirme347-368
Y. Doç. Dr. Menderes GÜRKAN
- Mahmûd Şeltût (1893-1963) Hayatı, Düşüncesi ve Eserleri369-398
Murat ŞİMŞEK
- Mustafa es-Sibâf (1915-1964) ve Eserleri399-408
Dr. M. K. Abdüssamet BAKKALOĞLU
- Hilâfet Karşısı Bir Ezher'li: Ali Abdurrâzık (1883-1967)409-426
Doç. Dr. Talip TÜRCAN
- Bir Fıkıh Âlimi Olarak Ömer Nasuhi Bilmen (1883-1971)
-Türkiye'deki Fıkıh ve Mukayeseli Hukuk Çalışmalarına Katkısı-427-438
Doç. Dr. Talip TÜRCAN
- Abdürrezzak Ahmed es-Senhûrî (1895-1971)439-448
Doç. Dr. Murteza BEDİR
- Muhammed et-Tâhir b. Âşûr (1879-1973)449-460
Dr. Ali PEKCAN
- Allâl El-Fâsî (1910-1973).....461-478
Dr. Ali PEKCAN
- Muhammed Ebû Zehre (1898-1974)
Hayatı-İslam Hukuku ve Diğer Disiplinlerle İlgili Bazı Görüşleri- Eserleri....479-496
Prof. Dr. Saffet KÖSE
- Ebü'l-Vefâ el-Efgânî (1893-1975)497-502
İslam DEMİRCİ
- Ali Himmet Berki (1882-1976)
(Hayatı, Eserleri ve İslâm Hukuku'na Katkısı).....503-514
Araş. Gör. Ahmet Hamdi FURAT
- İslam Hukukunu Çağın Taşıyan Bir Fakih:
Ali El-Haffî (1890-1978) ve Eserleri515-536
Dr. Rahmi YARAN
- Lübnanlı Hukukçu Ve Devlet Adami Subhî El-Mahmesânî (1906-1986)537-544
Doç. Dr. Ahmet ÖZEL
- Pakistanlı İlk Dönem İslam Hukuku Üzerine Çalışan
Son Dönem Âlimlerinden Ahmed Hasan (1932-1996).....545-556
Y. Doç. Dr. Haluk SONGUR
- Ali Câdelhak (1917-1996) ve Çağdaş Fikhî Sorunlar557-574
Dr. Ali İhsan PALA
- Abdulfettâh Ebû Gıdde (1917-1997).....575-584
Dr. Ali PEKCAN

Ebü Gıdde Abdulfettâh

من آثاره: الوافي في شرح الشاطبية في القراءات السبع، البدور الزاهرة في القراءات العشر المتواترة، النظم الجامع لقراءة الإمام نافع، شرح النظم الجامع لقراءة الإمام نافع، القراءات الشاذة وتوجيهها من لغة العرب، الفوائد الحسان في عد أي القرآن، نفائس البيان شرح الفوائد الحسان، تاريخ المصحف الشريف، تاريخ القراء العشرة، القراءات في نظر المستشرقين والملاحدة، السر المصون في قراءة قالون: نظم، شرح السر المصون، بشير اليسر في الفواصل، أرجوزة الميراث، شرح أرجوزة الميراث، الصيام، وفضائله وأحكامه.

(ط) ذيل الأعلام ١٢٦/١، هداية القاري ٦٥٨/٢.

(م) الدكتور عبدالفتاح إسماعيل شلبي: مجلة الأزهر جمادى الآخرة ١٤١٩هـ = تشرين الأول ١٩٩٨/٩٠٧؛ محمد مرسي عامر: مجلة الأزهر صفر ١٤٠٣هـ/١٩٨، عبدالعزيز القاري: مجلة كلية القرآن الكريم ٢٩٧/١، مجلة الجامعة الإسلامية ٣٥٣/٥٧.

عبدالفتاح أبو غدة (١٣٣٦ - ١٤١٧هـ)

(١٩١٧ - ١٩٩٧م)

عبدالفتاح بن محمد بن بشير بن حسن أبو غدة: من فقهاء الحنفية وعلماء الحديث. ولد بحلب، وتعلم فيها، وتخرج في الأزهر، ودرس في

الثانوية الشرعية وفي معهد العلوم الشرعية بحلب، وفي جامعة دمشق، وانتخب نائباً عن حلب سنة ١٩٦١، ثم هبط الرياض سنة ١٣٨٥هـ = ١٩٦٥م، وتولى التدريس بكلية الشريعة، وفي المعهد العالي للقضاء، وفي جامعة الإمام محمد بن سعود الإسلامية، وفي جامعة الملك سعود، واختير مراقباً عاماً للإخوان المسلمين في سورية ١٩٦٩ - ١٩٧٥، و١٩٨٦ - ١٩٩٠، ونال جائزة سلطان بروناي للدراسات الإسلامية سنة ١٩٩٥. توفي بالرياض ودفن بالبقيع من المدينة المنورة.

من آثاره في التأليف: صفحات من صبر العلماء على شذائد العلم والتحصيل، العلماء العزّاب الذين آثروا العلم على الزواج، قيمة الزمن عند العلماء، لمحات من تاريخ السنة وعلوم الحديث، أمراء المؤمنين في الحديث، تراجم ستة من فقهاء العالم الإسلامي في القرن الرابع عشر.

ومن آثاره في التحقيق: الرفع والتكميل في الجرح والتعديل، الأجوبة الفاضلة للأسئلة العشرة الكاملة، كلاهما للكُنُوي، التصريح بما تواتر في نزول المسيح

للكشميري، الإحكام في تمييز الفتاوى عن الأحكام للقرافي، فتح باب العناية بشرح كتاب النقاية لعلي القاري، الأول منه، المنار المنيف في الصحيح والضعيف لابن قيم الجوزية، فقه أهل العراق وحديثهم للكوثري، قواعد في علوم الحديث للتهانوي، الموقظة في علم مصطلح الحديث للذهبي، قاعدة في الجرح والتعديل للسبكي، المتكلمون في الرجال للسخاوي، ذكر من يعتمد قوله في الجرح والتعديل للذهبي.

من آثاره في التأليف: شعراء هجر، من أعلام التراث الإسلامي، الشريف الرضي حياته وشعره.

وفي التحقيق: التمثيل والمحاضرة للثعالبي، ديوان ابن المقرب، طبقات الشافعية الكبرى للسبكي بالاشتراك مع

الدكتور محمود الطناحي، الجواهر المضية في طبقات الحنفية لعبدالقادر القرشي، ديوان الشريف الرضي، عقد الدرر في أخبار المنتظر للمسلمي، الجوهر الأسنى في تراجم علماء وشعراء

البوسنة للخانجي البوسنوي، المغني لابن قدامة. بالاشتراك مع الدكتور عبدالله التركي، نفحة الريحانة للمحبي، دمية القصر للباخرزي، تاريخ العلماء النحويين لأبي المحاسن التنوخي،

(ط) محمد بن عبدالله الرشيد: إمداد الفتاح بأسانيد ومرويات الشيخ عبدالفتاح الانثينية ٥٩٥/١١، ذيل الأعلام ١١١/٢، معجم المؤلفين السوريين ١٤، النهضة الإسلامية ٢١٢/٤، معجم وفيات مشاهير الأعلام ١٥٢، الأخبار التاريخية ١١٧، من أعلام الحركة والدعوة الإسلامية المعاصرة ٦٦٣. روضة الناظرين ٧٨/٣، أعلام التراث ٢٠٩.

(م) سلمان أبو غدة: مجلة منبر الداعيات ١٦/٤٤. مجلة الفيصل ١٢٥/٢٢٦ و١١١/٢٤٥.

(ج) اللواء ١٩/٢/١٩٩٧، السبيل ١٩٩٧/٢/٢٥.

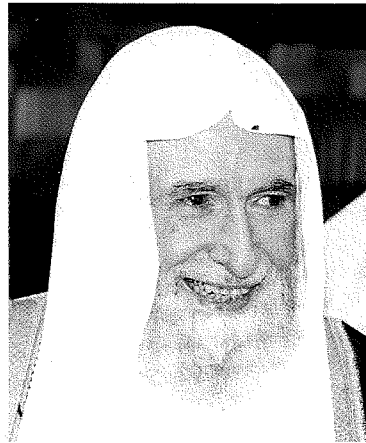
عبدالفتاح الحلو (١٣٥٦ - ١٤١٤هـ)

(١٩٣٧ - ١٩٩٤م)

عبدالفتاح بن محمد الحلو: أديب محقق. ولد في قرية مشيرف بمحافظة

SHAIKH ABDUL FATTAH ABU GHUDA

It is with great sorrow that the Centre records the death on 16 February 1997 of Shaikh Abdul Fattah Abu Ghuda, winner of the 1995 Sultan Hassanal Bolkia International Prize for Hadith Studies.

A resident of the Kingdom of Saudi Arabia, Shaikh Abdul Fattah Abu Ghuda was born in Aleppo, Syria, in 1917. He was admitted to the Faculty of Islamic Law at Al-Azhar, Egypt, in 1944 where he studied under Shaikh Muhammad Khadir Husayn Tunisi, Shaikh Abd al-Halim Mahmud, and Shaikh Mahmud Shaltut. He enjoyed a long association with Shaikh al-Islam Mustafa Sabri and Deputy Shaikh al-Islam Shaikh Muhammad Zahid Kawthari. Shaikh Abdul Fattah Abu Ghuda taught at the Faculty of Islamic Law, Damascus University, from 1948. He was entrusted with the responsibility of editing the *Encyclopaedia of Fiqh*; and he compiled *Mujam Fiqh al-Muhalla of Ibn Hazm*. In 1962 he was elected a member of the Syrian Parliament.

From 1965 to 1988 he taught at the Imam Muhammad Ibn Saud Islamic University in Riyadh. He subsequently taught Hadith Sciences at the King Saud University until his retirement in 1991. He lectured extensively throughout the Islamic world.

He wrote more than fifty books on Qur'anic sciences, *Hadith*, *Rijal*, law, and history.

Amongst the best known of his works are: *Index of Imam Nasai's Sunan*; *Commentary on Al-Raf wa al-Takmil of Abd al-Hayy Firangi Mahalli*; *Commentary on Qawaid fi Ulum al-Hadith of Zafar Ahmad Thanawi*; *Al-Isnad min al-Din*; *Umara al-Muminin fi al-Hadith*; *Lamahat min Tarikh al-Sunna wa Ulum al-Hadith*; and *Kitab al-Jama wa al-Tartib li Ahadith al-Khatib*.

ARABIC CLASSES

Arabic Classes at three levels are being offered jointly by Oxford University's Department for Continuing Education and the Oxford Centre for Islamic Studies during the academic year 1996/7. The classes for the Hilary Term, to be held at the Oxford Centre for Islamic Studies, include: **Arabic 1**, which introduces basic grammar and vocabulary, **Arabic 2 and 3**, which further develop proficiency in written and spoken Arabic; and **Arabic for the Qur'an**. Further information may be obtained from OCIS.

NEW OCIS PUBLICATIONS

An important work of Islamic scholarship, Dr Muhammad Mustafa Al-Azami's *On Schacht's Origins of Muhammadan Jurisprudence*, was reprinted by OCIS and the Islamic Texts Society of Cambridge in October 1996. Professor Al-Azami has been Professor of Hadith Science at King Saud University, Saudi Arabia, and is the author of numerous books and articles on early *Hadith*. He was awarded the prestigious King Faisal Prize in 1980.

Professor Al-Azami's work is the first in a series of monographs on early Islamic history which OCIS plans to publish in the years ahead. The monograph series will enable classic works of scholarship on Islamic history to be reprinted, and will also provide an imprint for new and deserving works of scholarship by scholars from all parts of the world.

The Centre has published the public lecture given by HE Dato Seri Dr Mahathir Mohammed, Prime Minister of Malaysia, at Oxford in April 1996. Copies of the lecture, *Islam: the Misunderstood Religion*, are available from OCIS at £3.50 + postage & packaging.

The Arabic translation of a recent lecture by HRH the Prince of Wales on *A Sense of the Sacred: Building Bridges between Islam and the West*, delivered on 13 December 1996 at Wilton Park, has now been published by the Centre. Copies of the lecture are available from OCIS at £2.50 + postage & packaging.

PRINTED PAPERS

PRIORITAIRE A
SENDER
MBI PO Box 141
S-190 46 Stockholm-Arlanda
Sweden

PORT PAYÉ
STOCKHOLM
UTRIKES
NM 4

Dr Tayyar Altikulac

Member of Administrative Board of Encyclopaedia of Islam &
Prof at Faculty of Theology
Turkish Religious Foundation Encyclopaedia of Islam
Baglarbasi Kisikli Caddesi no.7
Uskudar
Istanbul
81180

TURKEY

Dokumentasyon Ebu Kudr

ve Esrin ka

**Abdülfehtah Ebû Gudde
(1917-1997)**

Soyunun Halid b. Velîd'e dayandığı söylenen Ebû Gudde, Halep'te doğdu. Babası Muhammed b. Beşir b. Hasan Ebû Gudde, annesi Fatıma bint Salih'tir. İlk ve ortaöğrenimini Halep'te tamamladıktan sonra buradaki Hüsreviye Medresesi'ne girdi. Bu medresede kısa sürede arkadaşları arasında öne çıkan Ebû Gudde, hocalarının olmadığı zamanlarda onların yerine derslere girmeye başladı. Bir gün hocası Muhammed es-Selkîni birkaç günlüğüne Ebû Gudde'yi yerine bırakır. Döndüğünde talebelerinin "Ebû Gudde sizin talebeniz midir" diye takdirle ondan söz etmeleri üzerine "Evet, benim talebemdi; ama şimdi ben onun talebesiyim" der.

Ebû Gudde Hüsreviye Medresesi'ndeki tahsilini tamamladıktan sonra 1944 yılında Ezher Üniversitesi'nin Külliyyetü's-Şerî'a bölümüne kaydoldu. 1948 yılında mezun olunca aynı üniversitenin Külliyyetü'l-Âdâb bölümünde iki yıl eğitim bilimi ihtisası gördü. Mısır'da geçirdiği ilk aylarda aradığı ortamı bulamayınca geri dönmeyi düşündü. Ancak bir arkadaşının tavsiyesiyle Fatih müderrislerinden Şeyhülislâm Vekili Muhammed Zâhidü'l-Kevserî (ö. 1952) ile tanışarak Mısır'da kalıp ondan istifade etmeye karar verdi. Bu olayı hayatının dönüm noktası sayan Ebû Gudde: "Kevserî'yi tanıyınca 'derya gibi' deyiminin ne demek olduğunu anladım" demiştir. Mısır'da diğer bir Osmanlı âlimi Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi'den de feyz aldı. Suriye, Mısır, Irak, Fas, Hindistan, Pakistan, Yemen ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde yüzü aşkın hocadan ilim tahsil etti. Onlardan ayrıldıktan sonra daha çok mektuplaşmak suretiyle ilmi tekâmülünü sürdürdü. Ayrıca Halep ulemasından İsa el-Beyânûnî, Muhammed Râgıb et-Tabbâh ve Mustafa ez-Zerkâ; Mısır'dan Yusuf ed-Dicvî, Ahmed Muhammed eş-Şâkir, Muhammed el-Hıdır Hüseyin ve Hint alt kıtası âlimlerinden Zafer Ahmed Tânevî'den de dersler aldı. İlerlemiş yaşlarına rağmen çalışma azminden hiçbir şey kaybetmeyen hocalarını kendine örnek aldı. Onların araştırma ve inceleme azimlerini göreyerek her yönüyle onlar gibi olmayı hedefledi. Ebû Gudde "Karşılaştığım bütün hocalarıma ulaşabileceğimi, onlar gibi olabileceğimi düşündüm,

*Alfabetikçe yazılmış
Alimlerin*

(٧١)

الشيخ عبد الفتاح أبو غُدَّة (١)

(سورية)

هو عبد الفتاح بن محمد بن بشير أبو غُدَّة الحلبي ، علامة ، فقيه ، محقق ، من أشهر العلماء المحققين في العصر الحديث ومن أكثرهم ضبطاً ودقة .

ولد بحلب سنة (١٣٣٦ هـ = ١٩١٧ م) وأخذ علومه الأولى بها ، وتردد إلى علمائها فأفاد من الجلوس إليهم وتزوّد بالكثير من الفوائد ، وانتقل إلى القاهرة والتحق بالأزهر ودرس على علمائه ، وتخرّج فيه ، وتردد أثناء وجوده في مصر على العلامة الشيخ محمد زاهد الكوثري الذي كان يقيم فيها ، فأخذ به وتمسك بالتلمذة عليه إلى آخر حياته ، وتبنى آراءه وطروحاته ، وحمل علمه إلى حلب ومنها إلى دمشق ومن ثم إلى كل بلد حلّ فيه بعد ذلك .

وسافر إلى الهند ، والباكستان ، وتركيا ، والسعودية ، ولبنان ، وغيرها .

ومارس التعليم الثانوي والجامعي في حلب ودمشق والرياض وغيرها .

وأقام في السعودية قرابة ثلاثين عاماً شارك خلالها بتأسيس رابطة العالم الإسلامي ، وأصاب شهرة واسعة جداً بين الباحثين وطلبة العلم .

ومنح جائزة سلطان بروناي للدراسات الإسلامية .

(١) ترجمته في « الأخبار التاريخية في السيرة الزكية » ص (١١٧-١١٨) و« معجم المؤلفين السوريين » ص (١٤-١٥) و« إتمام الأعلام » ص (١٦١-١٦٢) و« مجلة الفيصل » العدد (٢٢٦) ص (١٢٥) والعدد (٢٤٥) ص (١١١) .

عبد الفتاح أبو غدة

(١٣٣٦ - ١٤١٧ هـ)

15 Ocak 2014

بأسانيد ومرويات الشيخ عبد الفتاح)، في قرابة ٦٩٠ من الصفحات، جمع فيه أسماء شيوخه بشتى ربوع الإسلام وعددهم ١٨٠ عالماً، وهو جمع تقديري إذ إن منهم من لم يجلس من الشيخ غير جلسة واحدة، ولكنها طريقة الأقدمين احتذاها الأستاذ محمد بن عبد الله آل رشيد.

وما زال مجداً مثابراً على التأليف والتحقيق حتى بلغت كتبه مائة كتاب.

ثم توفي بالرياض سنة ١٤١٧ هـ ودفن بالمدينة المنورة، وقد كتبت عنه تراجم شتى نذكر منها بعض ما قاله العلامة الشيخ محمد الشاذلي التيفر عميد كلية الشريعة بتونس عن أبي غدة يقول: (١)

«رأيت له امتيازاً عن الكثير من العلماء الذين ملأوا الوطاب من ناحية واحدة من المعارف، حتى أصبحوا فيها أهل الاختصاص، لكنهم مع ذلك لا يعتنون بتصحيح إلقائهم، بل ينطقون بما يجري على لسانهم بدون تصحيح للفتهم، وهذا مما برأ الله منه الشيخ أبا غدة فقد كان حريصاً على لغته في أدائها على الوجه الصحيح». ثم

عبد الفتاح أبو غدة، عالم حلبى جليل، ولد سنة ١٣٣٦ هـ وتربى على شيوخ حلب، ونال الدراسة الثانوية بمدارسها مع اتصاله بعلماء دمشق، ثم سافر إلى القاهرة، والتحق بكلية الشريعة الإسلامية ونال شهادة العالمية، واتصل بكبار رجال الدعوة الإسلامية في القاهرة مثل: الأستاذ محمد الخضر حسين، والشيخ أحمد شاكراً، والأستاذ حسن البناء، ولكن صاحب الأثر الأكبر في اتجاهه العلمى بالقاهرة هو الأستاذ محمد زاهد الكوثرى، وكان منه بمنزلة السيد محمد رشيد رضا من الإمام محمد عبده، إذ حفظ الكثير من علمه ونشر آثاره، ودافع عنه ضد من حاربوه، وحين أتم دراسته بالأزهر الشريف اشتغل بالتدريس بكلية الشريعة بدمشق، ثم اضطر إلى الرحلة للسعودية فعين في هيئة التدريس بكلية الشريعة بجامعة الإمام محمد بن سعود بالرياض.

كان له تلاميذ كثيرون ومريدون يتبعون آراءه السديدة، وقد رحل إلى أكثر بلاد الإسلام وشافه العلماء بها، ومنهم شيوخ كبار، وقد أصدر الأستاذ محمد بن عبد الله آل رشيد عنه كتاباً قيماً سماه (إمداد الفتاح

عُلَمَاءُ وَوَلَدُهُمْ

كُتِبُوا فِي

مَجَلَّةِ الْوَعْيِ الْإِسْلَامِيِّ الْكُوَيْتِيِّ

مَقَالَاتٌ حَضَرَتْ نُشْرَتِ فِي الْمَجَلَّةِ

لـ ٣٥١ عَالَمِينَ عُلَمَاءِ الْأُمَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ وَأَعْلَمَانِهَا

مابين عامي ١٣٨٥ هـ - ١٤٢٦ هـ

الجزء الثاني

الإصدار الرابع عشر

الوعي الإسلامي

1432/2011

كويت

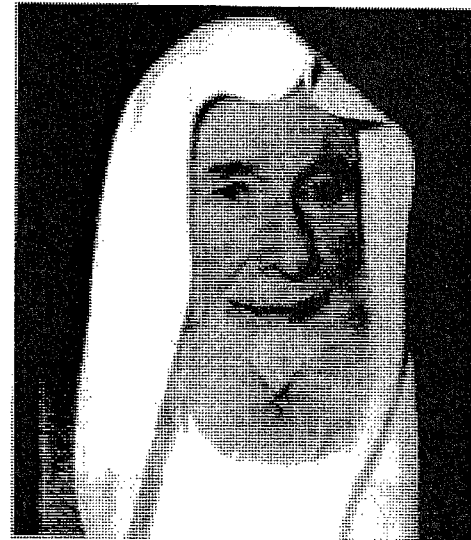
ترجمة الشيخ

21 April 2014

MADE YAYINLANDIĞI
SONRA GELEN DOKÜMAN

عبد الفتاح أبو غده

• مولده ونشأته:

هو عبد الفتاح بن محمد بن بشير بن حسن أبو غدة الخالدي المخزومي الحلبي، ولد في مدينة حلب بسورية سنة ١٣٣٦ هـ / ١٩١٧ م في بيت ستر ودين فقد كان والده محمد رجلاً مشهوراً بين معارفه بالتقوى.

تخرّج رحمه الله من كلية الشريعة بالجامع الأزهر الشريف في عام ١٣٦٨ هـ، ١٩٤٨ م، ثم تخصص في أصول التدريس في كلية اللغة

العربية بالجامع الأزهر أيضاً وتخرج منه في عام ١٣٧٠ هـ، ١٩٥٠ م وبعد ذلك عاد إلى موطنه حلب.

درّس مادة التربية الإسلامية في ثانويات حلب وغيرها لمدة أحد عشر عاماً كما شارك في تأليف الكتب المدرسية المقررة لهذه المادة، ثم انتدب للتدريس في كلية الشريعة في جامعة دمشق، ودرس فيها لمدة ثلاث سنوات «أصول الفقه»، و«الفقه الحنفي» و«الفقه المقارن بين المذاهب». وقام بعد ذلك بإدارة موسوعة «الفقه الإسلامي» في كلية الشريعة بدمشق.

ثم تعاقد مع جامعة الإمام محمد بن سعود في الرياض، ومع المعهد العالي للقضاء، وأستاذاً لطلبة الدراسات العليا، ثم أستاذاً زائراً لجامعة أم درمان في السودان ولمعاهد الهند وجامعاتها، ثم عاد للعمل مع جامعة الملك سعود في الرياض.